

Pledoarie pentru limbajul muzical

Acad. ȘTEFAN MILCU

Acest eseu a fost generat de amintirea, depărtată în ani, a unui coleg de studenție, care a mărturisit, criticând „pierderea mea de timp” la concertele de la Ateneu, că pentru el sunetul muzical este un zgomot. Era, fără îndoială, un exemplu de infirmitate auditivă cerebrală pentru că sunetul muzical este asemenea cuvântului; deci face parte din structura generală a unui „limbaj”.

Considerabila diversitate a disciplinelor ce compun diferitele forme de expresie a limbajului muzical este asemănătoare cu diversitatea disciplinelor vorbite sau scrise.

Un factor comun îl constituie și exterocepția auditivă sau vizuală a celor două forme de limbaj, la care se adaugă, în ambele cazuri, a învățării vorbite sau cântate. De altfel, în oratoriile sau cântările religioase, cele două forme de limbaj sunt folosite pentru realizarea obiectivelor cognitiv-emoționale.

Una din concluziile acestui comentariu îl constituie necesitatea asimilării limbajului muzical prin învățare, care deschide căile posibile de manifestare a talentelor înnăscute și de amplificare a vieții spirituale prin audițiile oferite în concertele și opere.

În perspectiva acestor comentarii ne apare surprinzătoare considerarea, în trecutul meu școlar, a muzicii ca „dexteritate”, subapreciată și minimalizată în raport cu celelalte materii.

Participarea la corurile școlare a constituit singura cale de acces la universul muzical.

Nu-i surprinzătoare profunda și neuitata mea recunoștință pentru George Enescu care, printr-un concert în orașul școlarității mele, mi-a deschis, printr-o **Sonată de Bach**, intrarea în universul muzicii nemuritoare.

OPINIA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA „ROMÂNIA DE MĂINE”

CULTURA DEMOCRAȚIEI

Ispita modelelor

Prof.dr. AURELIAN BONDREA

Una dintre speranțele, așteptările sau promisiunile sfârșitului de an 1989, mai precis ale schimbărilor social-economice care au avut loc în România o constituie intrarea în lumea democrației pluraliste. Dar cum democrația este un concept politic și istoric totodată, el nu poate fi înțeles ca „acoperind” tot timpul una și aceeași realitate socială, în sensul că nu există o democrație absolută, perfectă, neschimbătoare, ci una perfectibilă, relativă și în continuă transformare. De altfel, toate sau aproape toate regimurile social-politice moderne ale secolului XX și-au spus și își spun democratice fără să fie toate la fel, identice. Spre exemplu, într-o exprimare cât mai simplă, fără să fie simplistă, se poate spune că democrația americană nu este același lucru cu democrația engleză, franceză sau germană. Mai mult decât atât, niciuna din acestea, sau oricare alta, nu poate fi egală cu ea însăși datorită inerentelor schimbări interioare. Pentru a concretiza din nou, poate mai direct, evoluția din ultimul timp a vieții social-politice franceze - o societate indubitabil democratică - relevă cât se poate de concludent că „fețele” demo-

cracției nu sunt unele și aceleași, indiferent de condițiile concret-istorice, de forțele social-politice aduse la putere prin voința electoratului. Recentele manifestări sociale de stradă, grevele prelungite ale unor categorii largi ale populației au lăsat aproape fără replică, adică fără posibilitatea de a explica rațional noua situație - explozivă, conflictuală - pe toți aceia care după victoria în alegeri a tandemului Chirac-Juppé teoretizau triumful „democrației viitorului” împotriva „democrației trecutului”, adică al democrației neoliberale împotriva celei socialiste. Fenomenul este însă

mult mai complex iar analiza lui obiectivă invită la prudență și realism pentru a opera totdeauna distincțiile necesare între „efectele perverse și schimbarea socială”, cum avertiza un sociolog ca Raymond Boudon. El consideră, pe bună dreptate, că, după caz, schimbările sociale se pot datora „conflictelor sau opozițiilor de interese, decalajelor sau conflictelor (cuvântul conflict având aici sensul de contradicție) între instituții, schimbărilor localizate ce antrenează efecte de iradiere. Pluralitatea proceselor de schimbare pare, cu alte cuvinte, ireducibilă”⁽¹⁾.

(Continuare în pag. 7)

EDUCAȚIA

Supliment al revistei
"Opinia națională" -
Apare sub îngrijirea Asociației
Generale
a Învățătorilor
și Educatoarelor din România

pag. 5 - 6

MIHAI EMINESCU

Inscripție pe amfora lui

*Pășii încet cu grija tăcută, feții mei.
Să nu-i călcați nici umbra nici florile de tei,
Cel chemat s-aline, din toți, și cel mai teafăr
Și-a înmuia condeiul de-a dreptul în luceafăr.*

Tudor Arghezi

12 mai 1964

**"Există o «Idee Eminescu»
iar aceasta s-a zămislit sub zodii românești...**

În Eminescu matricea stilistică românească, cu apriorismul ei profund inconștient, devine creator pe un plan major. Eminescu e de un românism sublimat, complex, creator. El e mai aproape de ideea românească..."

(Lucian Blaga,
Spațiul mioritic)

Sculptură de D. Apffel

**Afirmatii
ale CNEAA
spulberate
de examenul
de selecție
al studenților
Colegiului
Universitar
de Asistenți
Medicali în
Balneofiziote-
rapie, Râmnicu
Vâlcea,
al Universității
"Spiru Haret"**

pag. 2

**Medicina de la stat
se teme
de concurență?**

Presă a scris foarte mult în ultimii șase ani despre facultățile particulare. Fieșec, opiniile au fost pro și contra. Cu timpul, dar mai ales după apariția Legii 88 și declanșarea procesului de evaluare de către CNEAA, s-au produs și decantările mult așteptate. Ele au permis ca balanța opiniilor să încline favorabil spre acele instituții care s-au dovedit viabile ca formă superioară de învățământ alternativ. Dar nu numai atât. Procesul de evaluare, cu numeroasele lui meandre, a permis presei să clarifice nu doar o mulțime de aspecte ale învățământului superior particular ci, în egală măsură, să informeze opinia publică asupra unor aspecte nu tocmai obiective din activitatea Comisiei de medicină, care, mai ales prin ultima sa decizie, în urma reanalizării unor facultăți amânate, au făcut să curgă alte valuri de cerneală în presă.

**„Diagnosticul“
a fost pus înaintea...
consultării**

O scurtă incursiune în „istoria“ verdictului se impune. De la bun început trebuie precizat că, inițial, vizitarea facultăților de medicină și stomatologie de la Universitatea „Spiru Haret“ (dar nu numai), a fost refuzată, comisia de specialitate a CNEAA considerând că este suficient „studiul dosarelor“. Argument nu doar neprofesionist, ci și lipsit de moralitate, fie și numai pentru că Universitatea a plătit pentru fiecare dosar de evaluare două milioane de lei la valoarea lor din '94.

Ceea ce consider a fi chiar din start foarte grav este însă „gafa“ făcută (oare fără intenție?) de președintele comisiei, prof. Bruckner. Domnia sa, exact cu un an în urmă, fără a cunoaște realitatea din teren, a afirmat în plenumul comisiei că nici o facultate de medicină nu va fi autorizată cât timp dânsul va fi președinte (?!). Pe acest fond, tot ceea ce a urmat în lungul și controversatul proces de evaluare, a purtat pecetea unui „diagnostic“ viciat de subiectivism. Dovada? Frapantele discrepanțe dintre înscrisurile în procesele verbale încheiate cu ocazia vizitelor, care atestau îndeplinirea standardelor prevăzute de Legea 88 și rapoartele comisiei care, prin vot secret, au decis neautorizarea. Pentru că am amintit de standarde, simt nevoia să fac două precizări. Între standardele comunicate și cele după care comisia ne-a judecat - dar despre care noi nu am avut știință - există diferențe flagrante care, în situația unor înscrisuri publice, pot conduce la interpretări de fals și uz de fals. La Histologie, raportul notifică „in-

TARA ARE NEVOIE DE MEDICI

Stimulat fiind de unul din pionierii medicinei moderne, acad. Ștefan Milcu, imi permit să fac câteva considerațiuni pe tema învățământului particular - sistem răspândit în lumea civilizată - raportată la deciziile CNEAA.

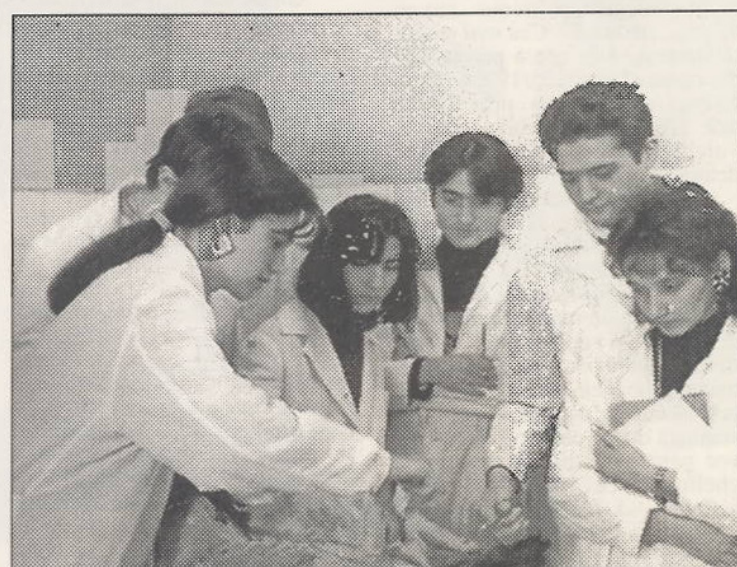

*Prof. dr. doc. H. C.
IOAN POP D. POPA,
membru
al Academiei
de Științe Medicale din
România, șeful Catedrei
de Chirurgie a
Universității „Spiru Haret“*

suficiența lamelor și diapozitivelor pentru buna desfășurare a procesului de învățământ“. Cu toate acestea, noi le-am pus la dispoziție 130 diapozitive și 450 lame. Întrucât nu există nici un standard al CNEAA referitor la acest aspect de detaliu și nu de fond, nu poți decât să-ți manifesti indignarea față de afirmația conform căreia „ponderea lor este nesatisfăcătoare“. Pe ce bază? Nu se obolesc să precizeze onorații noștri confrăți. Numărul studenților la „Spiru Haret“ într-un an de studiu este de maximum 80 și nu sute ca la stat, implicit, materialul declarat trebuie raportat la acest parametru. Alt aspect. Pe parcursul vizitei, nimeni din comisie nu a avut curiozitatea de a se interesa de calitatea pregătirii studenților de parcă acest lucru ar fi pe plan secundar. Cu toate acestea, își îngăduie să dea verdicte în procesul de evaluare fără să țină seama de componenta esențială a oricărui proces de învățământ: nivelul de pregătire a studenților. Că nu greșesc amintind acest aspect de fond al activității didactice, o dovedesc recente rezultate obținute. Au promovat cele șase probe ale amintitului examen-filtru - ce le dă dreptul să-și susțină examenul de absolvire la stat - 53 de absolvenți din seriile '94 și '95. Este cel mai mare număr de reușiți dintre toate colegiile prezentate la acest examen. Oare nici asta nu dovedește calitatea învățământului de la Universitatea „Spiru Haret“? Iată încă un exemplu elocvent pentru subiectivitatea comisiei CNEAA. Între prima vizită și cea din luna noiembrie 1995, pentru dotarea corespunzătoare a laboratorului de fiziologie, Universitatea noastră a investit 40 milioane lei. Fără a-l vizita, în referatul comisiei se notează sec: „subdotat“ (!?)

**Stranie coincidență:
raportul CNEAA,
concomitent
cu decizia Senatului
de la
„Carol Davila“**

O ciudată omisiune a procesului-verbal semnat în numele comisiei (?) de prof. Leonida Gherasim, se referă la ponderea personalului didactic titularizat în învățământul superior. Deși la „Spiru Haret“, din 56 de posturi înscrise în statul de funcțiuni, 52 sunt ocupate cu cadre titularizate - deci un procent de 96% din

totalul posturilor, față de 70% cât prevede Legea 88 - comisia reține în... marea sa mărinimie doar că „șase posturi sunt ocupate de cadre în vârstă de peste 70 de ani“. De parcă vârsta și nu experiența acestora ar conta. Dar, chiar și așa. Dacă îi scădem pe cei șase „damnați de povara anilor“, procentul de titularizare este de 82%, cu mult peste prevederile legii. Și ponderea cadrelor cu normă întreagă la noi este de 75% față doar de trei procente stabilite de Legea 88.

Pare să devină elocvent faptul că, din varii motive, la nivelul comisiei, subiectivismul a dictat deciziile de neautorizare. Îmi este greu să spun dacă acest subiectivism are la bază interese de grup, amicitii sau altele. Certă este totala lipsă de obiectivitate a deciziilor comisiei. Și când spun asta am în vedere strania coincidență între momentul deciziei CNEAA și cea a Senatului UMF „Carol Davila“, instituție de învățământ în care predau și profesorii dr. Laurențiu Popescu, Bruckner, Gherasim, toți membrii marcanți ai CNEAA. Prin decizia amintitului Senat, se interzice cadrelor care predau la „Carol Davila“ să-și desfășoare activitatea didactică și în învățământul particular. Prin stavila pusă cadrelor didactice de a preda la „particulari“, raportul, ca și întreaga activitate a CNEAA în domeniul medicinei, devin caduce. Și asta deoarece majoritatea cadrelor care predau în învățământul particular provin de la „Carol Davila“. În aceste condiții, când „brain drain“-ul face o masă impresionantă de medici să părăsească țara, a condamna la neautorizare grupul valoros de la „Spiru Haret“, devine un gest pe care-l

consider un lux, dacă nu o aberație iresponsabilă. Examenul de licență și așa-va tria pe cei buni de cei slabi, și, atunci, de ce vă este frică domnilor din CNEAA? Partidul Umanist din România, care militează pentru respectarea drepturilor omului, a demnității și personalității umane, s-a sesizat de această stare de fapt și face apel la organele abilitate de a nu permite traumatizarea acestor tineri cu astfel de abuzuri ce nu duc la nimic bun.

Competiția valorilor, a cunoștințelor este și ar trebui să fie singurul criteriu al vieții universitare, unicul teren pe care se pot confrunta absolvenții celor două forme de învățământ. Vreau să sper că Ministerul Învățământului, dacă nu Guvernul, va avea înțelepciunea ca, prin soluțiile pe care le va da, să facă dreptate acestei profesii, medicina. Desigur, nu se dorește oricum. Să se acrediteze 1-2 facultăți, cele mai bune, care au cadrele cele mai bune, studenții cei mai buni și baza de învățământ corespunzătoare. Cred că argumentele prezentate au fost suficiente pentru ca Biroul Permanent al Camerei Deputaților, Senatul, Executivul să dispună o atență analiză a situației generate de lipsa de obiectivitate a Comisiei de medicină a CNEAA.

Personal, nu îmbrățișez ideea de a veni comisii străine să ne facă ordine în propria noastră casă. Avem și noi destui specialiști și nu ducem lipsă nici de părghile de a soluționa astfel de situații paradoxale. Mai rămâne să vrem și voința de a face dreptate.

(Articol apărut în „Jurnalul național“ din 8 ianuarie 1996)

Mihai Eminescu

Lui

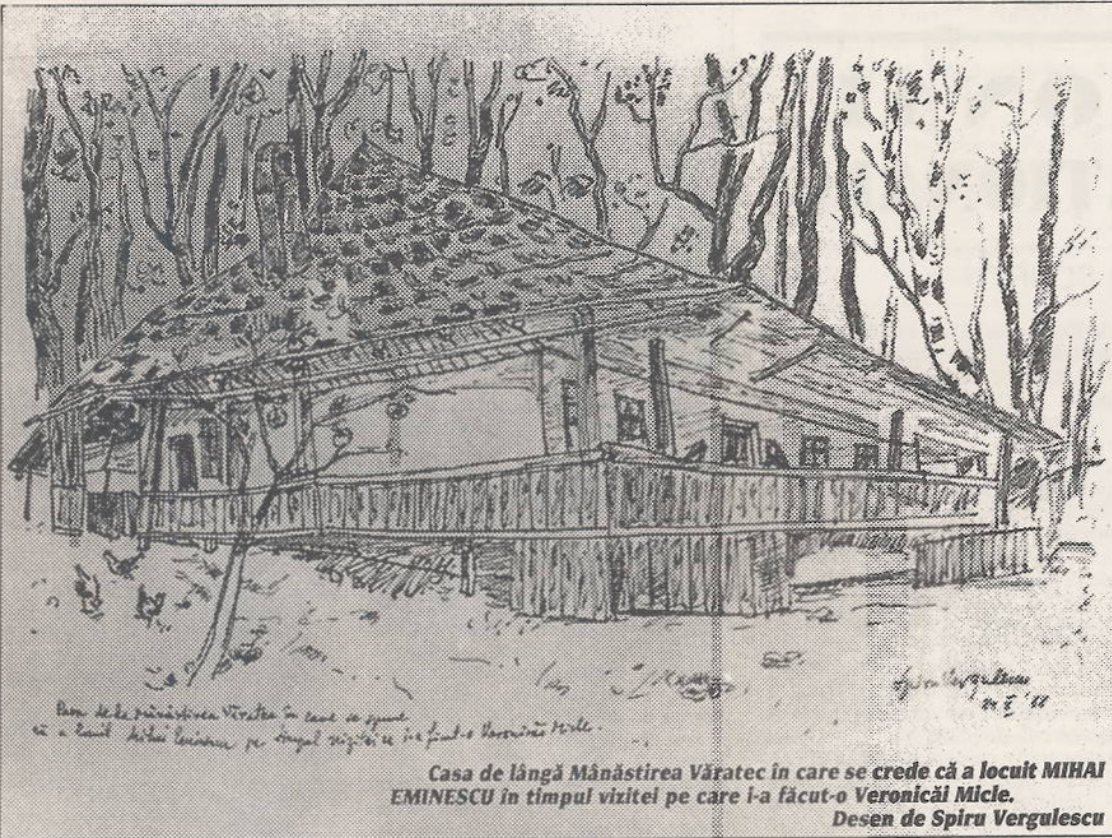
Vârful nalt al piramidei ochiul meu abia-l atinge...
Lângă-acest colos de piatră vezi tu cât de mică sunt -
Astfel tu-n a cărui minte universul se răsfrânge,
Al tău geniu peste veacuri rămânea-va pe pământ.

Și dorești a mea iubire... Prin iubire pân la tine
Să ajung și a mea soartă azi de soarta ta s-o leg,
Cum să fac! Când eu micimea îmi cunosc atât de bine,
Când măreața ta ființă poate nici n-o înțeleg.

Geniu tău planează-n lume! Lasă-mă în prada sorții
Și numai din depărtare când și când să te privesc,
Martora mării tale să fiu pân' la pragul morții
Și ca pe-o minune-n taină să te-ador, să te slăvesc.

28 august 1885

Veronica Micle

Casa de lângă Mănăstirea Văratec în care se crede că a locuit MIHAI EMINESCU în timpul vizitei pe care i-a făcut-o Veronicăi Micle.
Desen de Spiru Vergulescu

Lui Eminescu

Tot mai citesc măiastra-ți carte,
Deși ți-o știu pe dinafară:
Par'că urmând șirul de slove,
Ce-a tale gânduri semănară.

Mă duc tot mai în fund cu mintea
În luminile de frumuseți,
Ce-au isvorât, eterni luceferi,
Din noaptea tristei tale vieți.

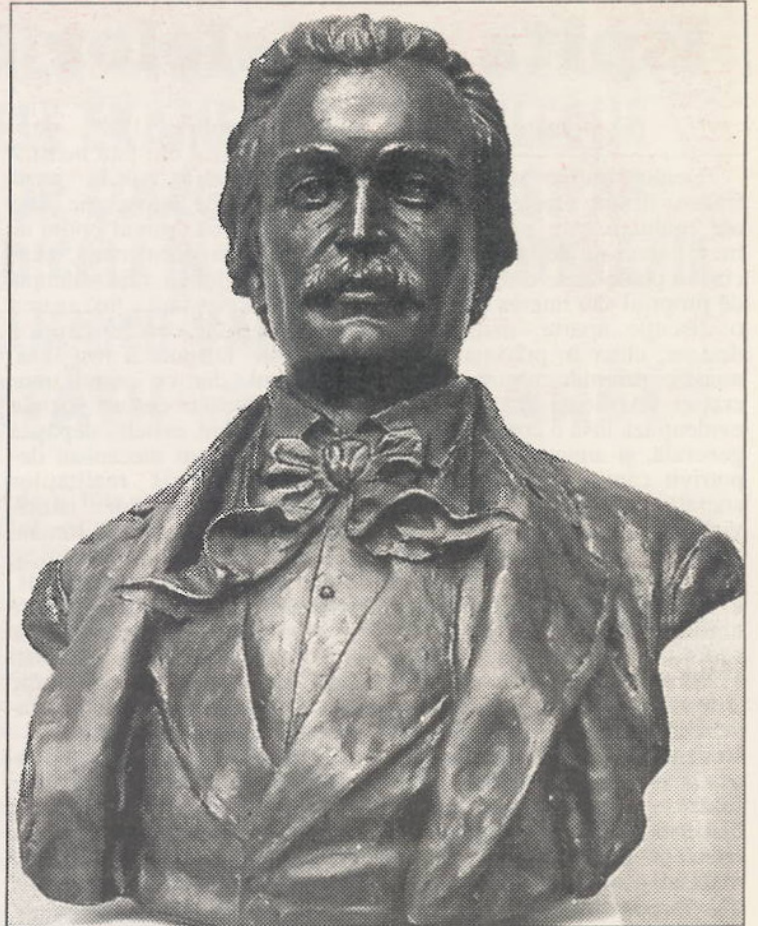
Și te'nțeleg, te simt aproape:
Cu-aceeași suferință'n față,
Cu ochiul gânditor și galeș,
Sătul de trudnica-ți viață.

Dar ți-a fost dat să fii deasupra
Acestor inimi seci și strimte.
Și tu să'nduri toată durerea,
Pe care lumea n'o mai simte.

Să plângi tu plânsul tuturor
Din sbuciumul eternei lupte,
Să smulgi fulgerătoare versuri,
Bucăți din inima ta rupte...

S'aprinzi în bolta vremii aștri,
Din sborul tristului tău gând
Văpaie!... Ce-o să-i pese lumii
Că tu te mistui luminând?

A. Vlahuță

Sculptură de ION GEORGESCU

Trebuiau să poarte un nume

Eminescu n-a existat.

A existat numai o țară frumoasă
La o margine de mare
Unde valurile fac noduri albe
Ca o barbă nepieptănată de crai.
Și niște ape ca niște copaci curgători
În care luna își avea cuiabar rotit.

Și, mai ales, au existat niște oameni simpli
Pe care-i chema: Mircea cel Bătrân,
Ștefan cel Mare,
Sau mai simplu: ciobani și plugari,
Cărora le plăcea să spună
Seara în jurul focului poezii -
„Miorița“ și „Luceafărul“ și
„Scrisoarea a III-a“.

Dar fiindcă aveau mereu
Lătrând la stâna lor câinii,
Plecau să se bată cu tătarii
Și cu avarii și cu hunii și cu leșii
Și cu turcii.

În timpul care le rămânea liber
Între două primejdii,
Acești oameni făceau din fluierele lor
Jgheaburi
Pentru lacrimile pietrelor înduioșate,
De curgeau doinele la vale
Pe toți munții Moldovei și ai Munteniei
Și ai Țării Bârsei și ai Țării Vrancei
Și ai altor țări românești.

Au mai existat și niște codri adânci
Și un tânăr care vorbea cu ei,
Întrebându-i ce se tot leagănă fără vânt?

Acest tânăr cu ochi mari,
Cât istoria noastră,
Trecea bătut de gânduri
Din cartea cirilică în cartea vieții,
Tot numărând plopii luminii, ai dreptății,
ai iubirii

Care îi ieșeau mereu fără soț.

Au mai existat și niște tei,
Și cei doi îndrăgostiți
Care știau să le troienească toată floarea
Într-un sărut.
Și niște păsări ori niște nouri
Care tot colindau pe deasupra lor
Ca lungi și mișcătoare șesuri.

Și pentru că toate acestea
Trebuiau să poarte un nume,
Un singur nume,
Li s-a spus
Eminescu.

Marin Sorescu